

“ЛЮДИНА: ДУХ, ДУША, ТІЛО”

Науково-теоретична конференція під такою назвою відбулася 13-14 листопада 1996 року в Сумах. Вона продовжила обговорення проблем, піднятих на науково-теоретичній конференції “Дух, душа, людина: витoki і пошуки”, що пройшла тут в 1993 році. Організаторами нинішньої конференції виступили Сумський державний університет, Інститут філософії Академії наук України, Українська асоціація релігієзнавців, Український філософський фонд, Сумський художній музей. Велику допомогу в організації форуму виявило Сумське обласне відділення ліберальної партії України (голова - А. Гапон).

У роботі конференції взяли участь науковці - релігієзнавці, філософи, психологи, історики, філологи з Києва, Сум, Харкова, Одеси, Луцька, Севастополя, Дрогобича та інших міст України, а також представники окремих конфесій (“Громадське об’єднання Граля”, Віра Бахаї).

Учасники конференції працювали у двох секціях - “Філософсько-світоглядні основи науки про людину” і “Соціально-психологічні аспекти буття людини в світі”. Відбулося також засідання круглого столу “Дух творчості”. На конференції зокрема були заслухані доповіді: “Проблема людини в історії філософії” (В.Вандишев), “Душа як об’єкт морального життя особистості” (В. Малахов), “Проблема духовності” (В. Цикін), “Трансцендентні аспекти людського буття в містичній філософії Мейстера Екхарта і суфізмі” (О.Ярош), “Сакральний елемент у духовному відродженні в Україні в ХІХ ст.” (В.Кривцова), “Любов як шлях до богоуподібнення душі в творчості Григорія Ніського” (І. Мозговий), “Детермінізм і релігія” (С. Щитов), “Іпостасна специфіка духу в тринітарному вченні християнства” (В. Кальченко) та інші.

Роботу конференції відзначали глибока науковість і творчий підхід, дискусійність і толерантність. Її учасники піднімали найрізноманітніші питання розвитку суспільної свідомості і духовності людини, проблеми знання й інтуїції, покликання людини на Землі і перспектив людського буття, взаємозв’язку духовності, релігії і міфології, ролі моралі в розвитку культури, місця психологічних факторів в людській природі тощо.

За результатами конференції був прийнятий Підсумковий документ:

Ми, учасники науково-теоретичної конференції - філософи, релігієзнавці, психологи, історики, богослови - констатуємо, що за умов поглиблення духовної кризи в нашій молодій державі особливо актуальною є проблема місця і ролі

людини в сучасному світі, її покликання і перспектив розвитку. В переддень 2000-ліття прищезть в світ Христа як ніколи постає необхідність осмислення того духовного досвіду, який накопичений людством в рамках нової історичної цивілізації, що в гострих колізіях заклала фундамент майбутнього, серцевиною якого стали загальнолюдські цінності, найповніше відображені в релігійній моралі.

Водночас ми виходимо з того, що сама людина, як вінець творіння, є найбільшою таємницею природи, над розгадкою якої кращі уми невтішно б'ються на протязі багатьох тисячоліть. Вічні антитези: "тіло - душа", дольне й горнішнє, приземлене і піднесене завжди будуть хвилювати кожного, хто задумується над смыслом людського буття. І завжди поставатиме двоєдине питання: Яке ми маємо відношення до Вічності і в якому відношенні перебуває до нас Вічність?

Але вихід в Метаісторію ще більше актуалізує питання спадкоємності і зв'язку в духовному розвитку поколінь, з'ясування можливостей подальшого духовного прогресу на основі здобутков минулого. Ми свідомі того, що віковичне прагнення людини піднятися над повсякденністю, над суєтністю бування не тільки не суперечить її земній місії, але й ще більше спонукає до активної діяльності в реальному житті, яким би випробуванням перед Вічністю воно не поставало. Ось чому в контексті вищенаведеного нас глибоко турбує поширення таких потворних антикультурних явищ, як наркоманія і порнографія, культ насильства й пропагандування нетерпимості, інших явищ, які наносять непоправиму шкоду духовному здоров'ю нації, насамперед її молодому поколінню.

Нас також хвилює неухвалне ставлення владних структур до проблеми освіти й науки, що здатне спричинити до деградації народу, який сьогодні докладає відчайдушні зусилля до свого духовного виздоровлення і відродження. У зв'язку з цим ми ще раз звертаємо увагу представників законодавчої й виконавчої влади на неприпустимість подібної байдужості щодо цих та інших життєдайних сфер людського буття.

Людина за своєю сутністю має природне право на прогрес, щастя і повнокровне життя. І всі, хто причетний до духовної діяльності, всі, в кому дух не згас і душа не змарніла, мають творчістю своєю і плідною працею забезпечувати умови для гармонійного розвитку особистості, для збереження і зміцнення зв'язку між людиною і природою, в якому саме й здійснюється єднання того вічного, що є в нас, із тією Вічністю, що складає сутність Космосу.

Матеріал підготував **І. Мозговий**.